

Spis treści

Rozdział 1

Teoretyczny wymiar studiów europejskich (Konstanty Adam Wojtaszczyk, Wojciech Jakubowski)	9
Kształtowanie się i instytucjonalizacja badań europejskich	10
Zakres przedmiotowy badań europejskich	10
Studia europejskie – w poszukiwaniu tożsamości dyscypliny	11
Interdyscyplinarny charakter badań europejskich	13
Historyczny kontekst badań europejskich	16
Wybrane płaszczyzny badań europejskich	17
Bibliografia	23

Rozdział 2

Unia Europejska jako wspólnota historyczna (Kazimierz Łastawski)	27
Teoretyczno-metodologiczne problemy historycznego rozwoju integracji.	27
Historyczne koncepcje integracji europejskiej	33
Próby tworzenia organizacji integracyjnych w Europie	42
Polskie koncepcje integracji europejskiej	50
Rozwój wspólnot europejskich po II wojnie światowej	53
Tworzenie trzech wspólnot	55
Rozszerzenie i pogłębienie działalności wspólnotowej	73
Powstanie i rozwój Unii Europejskiej	75
Rozszerzenie Unii Europejskiej o państwa Europy Środkowej i Wschodniej	78
Kryzysowe zjawiska Unii Europejskiej ostatnich lat	81
Trzy główne koncepcje rozwoju integracji europejskiej	86
Koncepcja federalistyczna	87
Koncepcja konfederacyjna (międzyrządowa)	89
Koncepcja funkcjonalna (neofunkcjonalna)	90

Współczesne dylematy rozwoju Unii Europejskiej.	93
Zagadnienia do dyskusji.	96
Podsumowanie rozdziału.	97
Bibliografia.	101
Rozdział 3	
Unia Europejska jako wspólnota gospodarcza (Artur Nowak-Far)	105
Wymiary wspólnoty gospodarczej – ujęcie teoretyczne	105
Integracja gospodarcza a teoria integracji europejskiej, jej paradygmaty oraz metodologia opisu i badania.	109
Integracja gospodarcza jako pierwotny typ integracji w Europie	111
Historyczny model integracji w Europie Środkowej i Wschodniej	111
Model integracji w Europie Zachodniej – podstawowy wybór	112
Zasadnicze elementy modelu integracyjnego	114
Obecny kształt modelu wspólnoty gospodarczej	116
Unia Europejska jako wspólnota dobrobytu	121
Formuła realizacyjna unijnego modelu wspólnoty dobrobytu – podział kompetencji w dziedzinie gospodarczej	124
Rynek wewnętrzny Unii Europejskiej	128
Istota rynku wewnętrznego Unii Europejskiej	128
Swobodny przepływ towarów	129
Swobodny przepływ osób	137
Swoboda przedsiębiorczości i przepływu usług	140
Swoboda przepływu kapitału i płatności bieżących	148
Unijny system zapewniający niezakłóconą konkurencję na rynku wewnętrznym	150
Wspólne polityki gospodarcze Unii Europejskiej	157
Unia gospodarcza i walutowa – paralelizm Unii Europejskiej jako wspólnoty gospodarczej	167
Źródło paralelizmu: reguły dostępu do strefy euro	167
Paralelizm proceduralny: dwoisty system zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej	171
Zamierzona dychotomia modelu: rozdział sektorów	179
Zagadnienia do dyskusji	181
Podsumowanie rozdziału	183
Bibliografia	193
Rozdział 4	
Unia Europejska jako wspólnota polityczna (Monika Poboży)	195
Unia jako wspólnota polityczna z perspektywy teoretycznej	196
Unijne zasady demokratyczne, czyli wspólnota polityczna w ujęciu aksjologicznym	211
Pozaeconomiczne dziedziny współpracy unijnej, czyli wspólnota polityczna w ujęciu materialnym.	223

Unijny system polityczny, czyli wspólnota polityczna w ujęciu ustrojowym . . .	231
Zagadnienia do dyskusji	245
Podsumowanie rozdziału	246
Bibliografia	250
Rozdział 5	
Unia Europejska jako wspólnota prawna (Elżbieta Dynia)	253
Prawny wymiar integracji europejskiej – zagadnienia metodologii	253
Status prawny Wspólnot Europejskich i Unii Europejskiej	260
Podmiotowość Wspólnot Europejskich	262
Podmiotowość Unii Europejskiej	265
Prawo unijne a prawo międzynarodowe publiczne i prawo krajowe	273
Prawo europejskie, prawo Unii Europejskiej, prawo wspólnotowe – za-	
gadnienia terminologiczne	273
Autonomia prawa unijnego	275
Charakterystyka prawa unijnego	285
Prawo pierwotne	286
Prawo wtórne	287
Akty prawodawcze	292
Akty o charakterze nieprawodawczym	292
Akty delegowane	293
Akty wykonawcze	294
Instrumenty prawne w ramach Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpie-	
czeństwa	296
Instrumenty prawne w ramach przestrzeni wolności, bezpieczeństwa	
i sprawiedliwości	298
Zasady ogólne prawa unijnego	300
Zakresy obowiązywania prawa unijnego	301
Zakres podmiotowy	301
Zakres przedmiotowy	308
Zakres terytorialny	314
Zakres czasowy prawa unijnego	318
Zasady prawa Unii Europejskiej	323
Bezpośredni skutek decyzji	332
Bezpośredni skutek umów międzynarodowych	333
Tworzenie prawa Unii Europejskiej	346
Tworzenie prawa pierwotnego	346
Tworzenie prawa pochodnego	348
Stanowienie aktów delegowanych	356
Stanowienie aktów wykonawczych	357
Procedura budżetowa	358
Zawieranie umów międzynarodowych	361
Kontrola przestrzegania prawa unijnego	363
Kompetencje Trybunału Sprawiedliwości	363

Współpraca sądów krajowych i Trybunału Sprawiedliwości – pytanie pre-judycjalne	372
Zagadnienia do dyskusji	378
Podsumowanie rozdziału	379
Bibliografia	384
Rozdział 6	
Unia Europejska jako wspólnota międzynarodowa (Paweł J. Borkowski) ...	391
Wprowadzenie	391
Problemy definicyjne i metodologiczne	392
Instrumenty aktywności międzynarodowej Unii Europejskiej	408
Obszary aktywności międzynarodowej Unii Europejskiej	420
Polityka wobec kandydatów do członkostwa	422
Polityka wobec sąsiedztwa	425
Stosunki z najważniejszymi mocarstwami	433
Dialog międzyregionalny	436
Role międzynarodowe Unii Europejskiej	449
Zagadnienia do dyskusji	454
Podsumowanie rozdziału	455
Bibliografia	462
Indeks nazwisk	465